

Εγκώμιο στον άγιο και ένδοξο μεγαλομάρτυρα του Χριστού, Δημήτριο

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

1. Ο ένδοξος Δημήτριος και συμμετοχος στην ουράνια δόξα, μας χάρισε σήμερα την πανήγυρή του ως υπέρτατο δώρο. Εμπρός λοιπόν και εμείς, που αποτελούμε το θίασο εκείνων που αγαπούν το μάρτυρα, ας τον τιμήσουμε με θεόπνευστους ύμνους και εγκώμια, για να μας ωφελήσει ο φίλος και μάρτυρας ως μεσολαβητής στο βασιλέα Χριστό. Ας τονίσουμε λοιπόν και το θεϊκό του ζήλο και την αγάπη του για το Χριστό και τα ενάρετα προτερήματα του ανθρώπου και ας γεμίσουμε με θεϊκή χαρά όπως έχει γραφεί, γιατί αναφέρεται ότι, όταν εγκωμιάζεται ο δίκαιος, γεμίζουν με ευφροσύνη οι λαοί. Μακάρι όμως να μην γεμίσουμε μόνο με αγαλλίαση, αλλά να ωφεληθούμε από τις ομιλίες και τις τιμητικές εκδηλώσεις στη μνήμη του, σύμφωνα με το θέλημα του Θεού.

2. Αυτός λοιπόν ο μακάριος Δημήτριος, που είναι πράγματι πολίτης στην ουράνια πόλη και βασιλεία τιμήθηκε και από την επίγεια θνητή βασιλεία. Γιατί μια και είχε ευγενική καταγωγή και μεγάλη φήμη και φρόντιζε από μικρή ηλικία για τον άψογο και έντιμο βίο, τον αγάπησαν και τον τίμησαν πολύ συνάμα και ο Θεός και οι άνθρωποι. Γι' αυτό λοιπόν αρχικά έλαβε το αξίωμα του εκσκέπτορος και ήταν συνεργός και συμμετοχος στη σύγκλητο. Στη συνέχεια αναγορεύθηκε ανθύπατος της Ελλάδας.

Για τον ίδιο όμως ο αληθινός πλούτος και η δόξα ήταν αυτή, να είναι δηλαδή και να τον αποκαλούν χριστιανό, και δεν υπολόγιζε καθόλου τις τιμές των βασιλιάδων. Γι' αυτό επειδή ξεχειλίζε από διδασκαλία γεμάτη με θεϊκή σοφία και πνευματικό λόγο, άλλαζε την πίστη πολλών και από την πλάνη των ειδώλων τους οδηγούσε στην αληθινή πίστη.

3. Επειδή λοιπόν ο άγιος τέτοια κήρυττε στο λαό στην πόλη της Θεσσαλονίκης και εξαπλωνόταν η φήμη του σ' ολόκληρη την περιοχή γύρω από αυτήν, τον συνέλαβαν οι διώκτες της αλήθειας και τον οδήγησαν στον τύραννο Μαξιμιανό. Ο άγιος όμως είχε λαμπερό το πρόσωπό του με την παρέμβαση της θείας χάρης και προκάλεσε έκπληξη στον τύραννο, ο οποίος επειδή ντράπηκε τελικά δεν τον τιμώρησε, αλλά τον κατηγόρησε ως αχάριστο γιατί λησμόνησε βαθιά τις βασιλικές τιμές και πίστεψε στο σταυρωμένο Χριστό.

Εκφράζοντας λοιπόν αυτά τα λόγια και κάποιες άλλες κολακευτικές μωρολογίες προσπαθούσε να παρασύρει τον άγιο από την πίστη του. Αυτός όμως αντιστεκόταν

σαν ακλόνητος στύλος και σαν βράχος στην ακτή απέναντι στα χτυπήματα των κυμάτων. Όταν τον ρώτησε και πάλι ο βασιλιάς αν επιμένει να πιστεύει στο σταυρωμένο Χριστό, ο άγιος του απάντησε:

«Μακάρι να μπορούσα, βασιλιά, όχι μόνο τον εαυτό μου, αλλά και όλο τον κόσμο να τον πείσω να πιστεύει στον Εσταυρωμένο και να τους απαλλάξω από αυτή τη μεγαλομανία και την πλάνη των ειδώλων. Και εγώ βέβαια είμαι έτοιμος στο όνομα του Χριστού μου να υποστώ όχι μόνον ένα θάνατο, αλλά πολλούς, αν βέβαια αυτό το επιτρέπει η φύση μου».

4. Ο βασιλιάς λοιπόν, όταν είδε τη μεγάλη τόλμη του άνδρα και κατάλαβε την ακλόνητη απόφασή του, έγινε θηρίο από θυμό για να βασανίσει τον άγιο. Συγκράτησε ωστόσο το θυμό του για το τέλος, γιατί ήθελε να ασχοληθεί με το θέατρο και το στάδιο. Γι' αυτό λοιπόν έφτασε σ' αυτό το μέρος με άμαξα. Διέταξε να φρουρήσουν το μάρτυρα σε μια κάμαρα λουτροκαμίνου, που δεν την είχαν ακόμη ανάψει, ώσπου να βρει ευκαιρία από τα μάτια θεάματα και στη συνέχεια να οδηγήσει τον άγιο σε εξέταση.

5. Το θέατρο της πόλης, που το έλεγαν και στάδιο, ήταν κλεισμένο γύρω - γύρω με σανίδες και ορισμένα μάγγανα, όπου όσοι έμπαιναν, παρακολουθούσαν σαν σε θέατρο, και σκότωναν σε μονομαχία για να ευχαριστήσουν τον αιμοχαρή βασιλιά με το να χύνουν συχνά ανθρώπινο αίμα.

6. Ο βασιλιάς είχε αποκτήσει κάποιον μονομάχο, που τον έλεγαν Λυαίο, πολύ δυνατό και μεγαλόσωμο, που καταγόταν από το έθνος των Βανδάλων και ο οποίος στη Ρώμη, στο Σέρμιο και στη Θεσσαλονίκη, αλλά και σε πολλούς άλλους τόπους σκότωσε πολλούς ανθρώπους σε μονομαχία, και ο βασιλιάς θεωρούσε θαυματουργή την πολύ μεγάλη του δύναμη και την ικανότητά του στο φόνο και κόμπαζε.

7. Όταν αυτός στάθηκε στο στάδιο, που αναφέραμε, και ο βασιλιάς καλούσε τον κόσμο με τους κήρυκες υποσχόμενος χρήματα σ' όποιον επιθυμούσε από τους πολίτες να μονομαχήσει με το Λυαίο, κανείς δεν είχε την τόλμη να μονομαχήσει με αυτόν, γιατί όλοι έτρεμαν από φόβο και μόνο από την όψη και το θράσος του Λυαίου.

8. Τότε λοιπόν ένας νεαρός παρακινήθηκε από το Θεό εναντίον αυτού του κακοποιού, που τον έλεγαν Νέστορα, που ήταν ωραίος στο σώμα και την ψυχή, και γνωστός του αγίου Δημητρίου, τρέχει σ' αυτόν, στον τόπο που τον φρουρούσαν, έπεσε στα πόδια του και τον παρακαλούσε λέγοντας «Να προσευχηθείς για μένα, δούλε του Θεού, και να επικαλεστείς το Χριστό. Γιατί θέλω να μονομαχήσω πρόθυμα με αυτόν». Τότε ο άγιος σταύρωσε το μέτωπο και την καρδιά του

Νέστορος και λέγει στον ίδιο. «Πήγαινε, παιδί μου, και το Λυαίο θα νικήσεις και θα μαρτυρήσεις για χάρη του Χριστού».

9. Και αυτός εξοπλίστηκε με την ευχή του αγίου Δημητρίου σαν να φόρεσε θείο θώρακα, έρχεται τρεχάτος στο στάδιο, έβγαλε και πέταξε κάτω το χιτώνα του και πηδώντας από τις βαθμίδες στάθηκε μπροστά στο βασιλιά. Αυτός έμεινε έκπληκτος από την τόλμη του νεαρού και του λέγει: «Νεαρέ μου, απ' ό,τι φαίνεται η επιθυμία των χρημάτων σε οδήγησε σ' αυτό το τόλμημα. Εγώ βέβαια, επειδή λυπάμαι και την ομορφιά σου και τον ανθό της νιότης σου, σου δίνω τα χρήματα και παραδέχομαι τη γενναιότητά σου και φύγε κερδίζοντας και τη ζωή σου και τα χρήματα. Μην αντισταθείς όμως στο Λυαίο, γιατί πολλούς έστειλε στο θάνατο, πιο δυνατούς από σένα».

10. Όταν λοιπόν τα άκουσε αυτά ο Νέστωρ, ούτε το Λυαίο φοβήθηκε για τους επαίνους, ούτε υποχώρησε στη γενναιοδωρία του βασιλιά, αλλά του είπε: «βασιλιά μου, δεν έχω έρθει σ' αυτή τη μονομαχία γιατί επιθυμώ χρήματα, αλλά για ν' αποδείξω σήμερα μπροστά σου πιο ισχυρό τον εαυτό μου από το Λυαίο». Τότε λοιπόν ο βασιλιάς και οι σύνεδροί του γεμάτοι θυμό κατάλαβαν την αλαζονεία του Νέστορος και ενθάρρυναν υπερβολικά το Λυαίο για την εξόντωσή του.

11. Και ο νεανίας του Θεού ενισχύθηκε με το σημείο του σταυρού, πήρε στα χέρια του τον ακινάκη, σήκωσε τα μάτια στον ουρανό, προσευχήθηκε και είπε «ο Θεός του δούλου σου Δημητρίου και ο αγαπημένος γιός σου Ιησούς Χριστός, που νίκησες τον εχθρό Γολιάθ με τον εκλεκτό σου Δαβίδ, εσύ Κύριε νίκησε και τούτη τη στιγμή τη δύναμη του Λυαίου». Έτσι λοιπόν προσευχήθηκε και πήδησε μέσα από τα μάγγανα και, όταν έγινε η συμπλοκή, ο Λυαίος δέχτηκε καίριο χτύπημα στην καρδιά από το Νέστορα και πέθανε αμέσως και έφερε την πιο μεγάλη στενοχώρια στο βασιλιά. Και ο Νέστωρ δόξαζε το Θεό, γιατί ο βάρβαρος σκοτώθηκε με τις προσευχές του αγίου Δημητρίου.

12. Ο Μαξιμιανός όμως τινάχτηκε με θυμό από την καθέδρα, και συμπεριφερόταν στυγνά στους αυλικούς του λέγοντας «μα τους θεούς, αν δεν έγινε κάποια μαγεία, ένας μικρόσωμος νεαρός δεν θα σκότωνε το Λυαίο, που έχει κάνει τόσα και τέτοια κατορθώματα».

13. Τότε ο τύραννος κάλεσε το Νέστορα και τον ρώτησε λέγοντάς του «απάντησέ μας, νεαρέ μου, με ποιά μαγικά τεχνάσματα και ποιους συνεργάτες είχες και σκότωσες το Λυαίο;». Ο Νέστωρ λοιπόν πήρε το λόγο και είπε «ούτε με μαγεία, ούτε με μαγγανεία, όπως είπες, βασιλιά, σκοτώθηκε ο Λυαίος, αλλά ο ίδιος ο Θεός του Δημητρίου, ο Θεός των χριστιανών, έστειλε τον άγγελό του και σκότωσε το Λυαίο με το χέρι μου, γιατί ήταν μιαρός και εγωιστής».

Τότε λοιπόν ο θεομάχος γέμισε με θυμό και οργή και διέταξε να οδηγήσουν το Νέστορα στο δυτικό μέρος της Θεσσαλονίκης, στη λεγόμενη Χρυσή πύλη, και να τον σκοτώσουν, γιατί ήταν χριστιανός, και έτσι λοιπόν ο άγιος αυτός νεανίας στεφανώθηκε με το στεφάνι του μαρτυρίου, στις εικοσιπέντε του Οκτωβρίου.

14. Αυτός ο ιερός μεγαλομάρτυρας του Χριστού Δημήτριος βλέπει στην καμάρα που τον φρουρούσαν να βγαίνει από τη γη ένας πελώριος σκορπιός έτοιμος να τον πλήξει με το κεντρί του, μνημονεύει εκείνον που έδωσε εξουσία να πατούμε πάνω σε φίδια και σκορπιούς, έφτυσε το σκορπιό, τον σφράγισε με το σημείο του σταυρού και τον επέδειξε αμέσως νεκρό. Αμέσως τότε άγγελος Κυρίου πήρε ένα θεϊκό στεφάνι και στεφάνωσε την κάρα του μάρτυρα, η στέψη δεν έγινε ίσως για τη νέκρωση του σκορπιού, αλλά για τη σφαγή του αγίου στο όνομα του Χριστού, πού θα γινόταν μετά από λίγο. Γι' αυτό και του έλεγε ο άγγελος «Ειρήνη σε σένα, αθλητή του Χριστού, να έχεις θάρρος και να φανείς γενναίος άντρας».

[Συνεχίζεται]